

Nieuwsbrief SR Updates

Nummer 14, 2023

Redactie: prof. mr. J.S. Nan en mr. C.L. van der Vis.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2023:633](#) 18-04-2023

Noodweer bij drugsdeal.

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2023:471](#) 18-04-2023

Kan de rechter bij beschikking op vordering ex artikel 552f Sv teruggave van in beslag genomen voorwerp (onder voorwaarden) gelasten?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2023:622](#) 18-04-2023

Hennep 'aanwezig hebben'?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2023:539](#) 11-04-2023

Strijd met onschuldpresumptie?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2023:541](#) 11-04-2023

Heeft verdachte de politieagent 'ter zake van rechtmatige uitoefening van haar bediening' beledigd?

RECHTSPRAAK

Hennep ‘aanwezig hebben’?

Hennep ‘aanwezig hebben’?

Het cassatiemiddel klaagt dat het bewezen verklaarde aanwezig hebben van hennep niet zonder meer kan worden afgeleid uit de bewijsvoering.

Het aanwezig hebben van verdovende middelen als bedoeld in artikel 2 aanhef en onder C en artikel 3 aanhef en onder C Opiumwet, geldt als misdrijf wanneer wordt ten laste gelegd en bewezen verklaard dat sprake is van opzet (daaronder begrepen voorwaardelijk opzet) op dat aanwezig hebben. Als dat opzet niet wordt ten laste gelegd en bewezen verklaard, of als de situatie van artikel 11 lid 6 of lid 7 Opiumwet zich voordoet, levert het handelen in strijd met artikel 2 aanhef en onder C of artikel 3 aanhef en onder C Opiumwet een overtreding op.

Van ‘aanwezig hebben’ als bedoeld in artikel 2 aanhef en onder C en artikel 3 aanhef en onder C Opiumwet is sprake als de verdachte feitelijke macht over de verdovende middelen kan uitoefenen in de zin dat hij daarover kan beschikken. De verdovende middelen hoeven zich daarvoor niet noodzakelijkerwijs in de directe nabijheid van de verdachte te bevinden. Voor de bewezenverklaring van het ‘aanwezig hebben’ hoeft niet te kunnen worden vastgesteld dat de verdovende middelen aan de verdachte toebehoren of dat sprake is van beschikkings- of beheersbevoegdheid ten aanzien van de verdovende middelen. (Vgl. HR 21 december 2021, ECLI:NL:HR:2021:1945.)

In het geval dat het handelen in strijd met artikel 2 aanhef en onder C of artikel 3 aanhef en onder C Opiumwet als overtreding is ten laste gelegd, is nog het volgende van belang. In de delictomschrijving van artikel 2 aanhef en onder C en artikel 3 aanhef en onder C Opiumwet is niet het bestanddeel ‘schuld’, opgenomen. Degene ten aanzien van wie dat feit is bewezen verklaard zal echter ontslagen moeten worden van alle rechtsvervolging als sprake is van afwezigheid van alle schuld. (Vgl. HR 24 november 1998, ECLI:NL:HR:1998:ZD1317.)

Het hof heeft het volgende vastgesteld. Op 2 november 2018 is op het adres [a-straat 1/2] te Amsterdam een hennepkwekerij met 154 hennepplanten aangetroffen. Dit pand werd gehuurd door de verdachte en door hem ter beschikking gesteld aan derden die daarin illegale

activiteiten zouden ontplooiën. De verdachte kreeg van die derden geld waarmee hij de huur en – vanaf september 2015 – de energie- en waterrekening betaalde. De verdachte heeft verklaard dat hij enkele malen in dit pand is geweest om het geld en zijn post op te halen. In het pand zijn aan de verdachte (op dat adres) gerichte en geopende brieven aangetroffen die waren gedateerd op 5 oktober 2018 en 19 oktober 2018. De politie heeft op 21 augustus 2018 omstreeks 00.55 uur voor dit pand een op naam van de verdachte gestelde snorfiets zien staan.

Het hof heeft uit het voorgaande kunnen afleiden dat de verdachte feitelijk toegang had tot het door hem gehuurde pand en kunnen oordelen dat de hennep zich binnen de machtssfeer van de verdachte bevond. Het oordeel van het hof dat de verdachte de hennepplanten aanwezig heeft gehad, is daarom toereikend gemotiveerd.

Voor zover het cassatiemiddel betoogt dat namens de verdachte een beroep is gedaan op afwezigheid van alle schuld aan het aanwezig hebben van hennep, mist het feitelijke grondslag. Een dergelijk verweer is immers niet gevoerd. Het cassatiemiddel faalt. De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 18-04-2023

ECLI: ECLI:NL:HR:2023:622

Zaaknummer: 21/03941

Rechters: J. de Hullu, M.J. Borgers en J.C.A.M. Claassens

Advocaten: R.J. Baumgardt, P. van Dongen en S. van den Akker

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Kan de rechter bij beschikking op vordering ex artikel 552f Sv teruggave van in beslag genomen voorwerp (onder voorwaarden) gelasten?

Kan de rechter bij beschikking op vordering ex artikel 552f Sv teruggave van in beslag genomen voorwerp (onder voorwaarden) gelasten?

Het cassatiemiddel klaagt dat de rechtbank de teruggave van een in beslag genomen hond heeft gelast onder de voorwaarden dat de hond buitenshuis zal worden gemuilkorfd en aangeliend.

In artikel 36b lid 1 aanhef en onder 4° Sr is de mogelijkheid geopend om voorwerpen bij afzonderlijke rechterlijke beschikking aan het verkeer te onttrekken, op een vordering als bedoeld in artikel 552f lid 2 Sv. Die procedure voorziet er niet in dat de rechtbank, als zij oordeelt dat de vordering moet worden afgewezen, de teruggave van het in beslag genomen voorwerp gelast. Reeds daarom is het in de bestreden uitspraak besloten liggende oordeel van de rechtbank, dat de wet voorziet in een beslissing als door de rechtbank genomen, onjuist.

Opmerking verdient nog het volgende. In het geval waarin ook een klaagschrift als bedoeld in artikel 552a lid 1 Sv aanhangig is, zal de rechtbank in die procedure de teruggave kunnen gelasten, zij het dat de rechter daaraan geen voorwaarden kan verbinden (vgl. HR 2 november 2021, ECLI:NL:HR:2021:1573, r.o. 2.7). Is geen klaagschrift als bedoeld in artikel 552a Sv aanhangig dan is het – ingeval de vordering als bedoeld in artikel 552f lid 2 Sv wordt afgewezen – aan de in artikel 116 lid 1 Sv bedoelde (hulp)officier van justitie om te beslissen over het voortduren van het beslag.

Het cassatiemiddel slaagt. De Hoge Raad vernietigt de beschikking van de rechtbank en wijst de zaak terug naar de rechtbank Rotterdam, opdat de zaak opnieuw wordt behandeld en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 18-04-2023

ECLI: ECLI:NL:HR:2023:471

Zaaknummer: 21/04875

Rechters: V. van den Brink, A.L.J. van Strien en C. Caminada

Advocaten: J. Biemond

Wetsartikelen: 552f Sv

RECHTSPRAAK

Noodweer bij drugsdeal.

Noodweer bij drugsdeal.

Wenk

De verdediging klaagt namens verdachte, ten aanzien van wie poging doodslag is bewezen verklaard, over de verwerping door het hof van het beroep van de verdachte op noodweer met betrekking tot het bewezen verklaarde.

Het hof heeft onder meer overwogen dat deze zaak – kort gezegd – een vuurgevecht op een carpoolplaats betreft dat heeft geleid tot de dood van het slachtoffer. De vaststelling van de feiten wordt bemoeilijkt doordat de verklaringen van de betrokkenen op diverse wezenlijke onderdelen uiteenlopen terwijl forensische gegevens slechts in beperkte mate uitsluitend bieden. Het hof is daarom uiterst behoedzaam omgegaan met de verklaringen van ieder van de verdachten en heeft daarbij gekeken naar andere, meer objectieve bewijsmiddelen die onderdelen van de verklaringen kunnen ondersteunen om die onderdelen daarmee aan het bewijs van het ten laste gelegde te laten bijdragen.

In de nacht van 10 maart 2017 op 11 maart 2017 vond op een carpoolplaats langs de Rijksweg A50 een vuurgevecht plaats. Tijdens dit vuurgevecht waren de verdachte en verdachten [2], [3], [4], [1] en het slachtoffer op de carpoolplaats aanwezig. De reden voor hun aanwezigheid hield verband met de afwikkeling van een drugsdeal tussen aan de ene kant het slachtoffer en de verdachte en aan de andere kant betrokkenen [2], [3], [4] en [1]. Op de carpoolplaats hebben betrokkenen [4] en [1] (de beoogde kopers) plaatsgenomen op de achterbank van de auto waarin het slachtoffer en de verdachte (de beoogde verkopers) kort daarvoor waren aangekomen. Het slachtoffer was de bestuurder en verdachte was de bijrijder in de auto. Betrokkene [4] is achter het slachtoffer gaan zitten en betrokkene [1] achter verdachte. Niet gebleken is dat het slachtoffer over een wapen beschikte. De drie andere inzittenden beschikten wel over een wapen. De afwikkeling van de drugsdeal in de auto heeft geleid tot een worsteling tussen (in ieder geval) verdachte en betrokkene [1]. Daarbij is het pistool van [1] op een gegeven moment afgegaan. Alle inzittenden hebben de auto daarop aan de linkerkant verlaten. Buiten de auto is een kortdurend handgemeen ontstaan tussen [4] en het

slachtoffer. Het hof leidt uit de verklaringen af dat het slachtoffer kort na het staken van het gevecht met betrokkene [4] enige tijd in dezelfde richting als de verdachte achter verdachte heeft gerend. Het slachtoffer en de verdachte zijn van de carpoolplaats weggerend. Betrokkene [4] en [1] zijn in de tegengestelde richting van de auto af de carpoolplaats op gerend. Er is op dat moment min of meer gelijktijdig over en weer geschoten. Het lichaam van het slachtoffer is later dood aangetroffen.

Onderdeel van het feitencomplex dat ten grondslag ligt aan deze zaak is dat er sprake zou zijn geweest van – kort gezegd – een poging tot een ripdeal door de medeverdachten. De verdachte heeft verklaard dat hij en het slachtoffer kort na het instappen van betrokkenen [4] en [1] door [1] zouden zijn bedreigd met een vuurwapen en dat ze van hem hun zakken moesten leegmaken. (...). Volgens de verklaringen van [4] en [1] was het de verdachte die zijn vuurwapen pakte toen betrokkene [1] zei dat hij niet zou betalen omdat het niet om de eerder geteste cocaïne ging.

(...) Vaststaat in de eerste plaats dat de verdachte op een aantal zeer essentiële onderdelen leugenachtig heeft verklaard. Zo heeft de verdachte in eerste instantie, tegen beter weten in, ontkend dat hij die bewuste nacht zelf ook heeft geschoten en heeft hij ten behoeve van het onderzoek naar zijn rol bovendien bewust andere kleding aan de politie overhandigd dan de kleding die hij die bewuste nacht droeg. Deze gebreken nopen tot het betrachten van uiterste behoedzaamheid ten aanzien van de waarheidsgetrouwheid van de rest van zijn verklaring.

Ter terechtzitting in hoger beroep is verdachte niet verschenen, zodat het hof hem ook niet zelf heeft kunnen ondervragen ter beoordeling van de waarheidsgetrouwheid van zijn verklaring. Om de verklaring van de verdachte desalniettemin als voldoende waarheidsgetrouw aan te kunnen merken dient naar het oordeel van het hof sprake te zijn van voldoende (objectief) steunbewijs. Daarvan is het hof echter niet gebleken, zoals – aan de hand van de door de rechtbank en de advocaten-generaal vermelde punten – wordt toegelicht.

- Op 9 maart 2017 en 10 maart 2017 hebben betrokkenen [3] en [4] elkaar berichten gezonden. Daarin communiceren zij over – kort gezegd – ‘een Turk waar je makkelijk 100 van kan pakken’ en dat [4] dat niet kan doen. Betrokkene [3] en [4] hebben verklaard dat deze berichtenwisseling niet gaat over het rippen van het slachtoffer. Naar het oordeel van het hof valt het standpunt van betrokkenen [3] en [4] niet uit te sluiten. Het kan – zoals ter zitting naar voren is gekomen – zowel gaan om rippen als om kopen/aanschaffen. De inhoud van de berichtenwisseling levert noch op zichzelf noch in combinatie met andere omstandigheden naar het oordeel van het hof voldoende ondersteuning op.

- Hetzelfde geldt voor de omstandigheid dat het slachtoffer is aangetroffen met zijn

broekzakken naar buiten gekeerd. Niet is vast komen te staan of dat bij de gedragingen in de auto is gebeurd of nadat hij aan de schotverwonding was bezweken.

- De omstandigheid dat betrokkenen [1] en [4] vuurwapens bij zich hadden levert eveneens onvoldoende ondersteuning op. Het valt niet in te zien waarom zij die niet om dezelfde reden bij zich zouden hebben gehad als de verdachte, die als verklaring geeft dat men 'het' niet vertrouwdde, zoals het hof hun verklaringen begrijpt.

- Het feit dat de telefoons van het slachtoffer niet op de plaats delict zijn aangetroffen maar op een locatie waar betrokkenen [2], [3], [4] en [1] na het vuurgevecht zijn langsgereden levert noch op zichzelf, noch in combinatie met ander bewijsmateriaal naar het oordeel van het hof voldoende ondersteuning op, alleen al omdat daarmee niet gezegd is dat tevoren sprake was van een voornemen tot een ripdeal.

Naar het oordeel van het hof vindt de verklaring van de verdachte niet alleen onvoldoende ondersteuning in ander bewijsmateriaal, maar er is ook sprake van een aantal contra-indicaties. Het hof neemt met name in aanmerking dat voorafgaand aan de drugsdeal meerdere afspraken tussen de betrokkenen hebben plaatsgevonden waarbij niet steeds dezelfde personen aanwezig zijn geweest. Dit had wel voor de hand gelegen als men op voorhand het plan had opgevat om het slachtoffer en de verdachte te beroven. Zo zijn betrokkenen [4] en [1] op enig moment die avond, nadat zij even daarvoor een monster van de cocaïne hadden afgenomen, met een vriend van [4] op pad gegaan om de deal af te ronden, hetgeen uiteindelijk niet is gelukt omdat men niet tot een concrete afspraak kwam omtrent de plaats van levering. Op dat moment zijn betrokkenen [2] en [3] thuis bij de vriendin van deze vriend gebleven in afwachting van de terugkeer van [4] en [1].

Het bovenstaande in samenhang bezien leidt het hof tot de conclusie dat de verklaring van de verdachte als onvoldoende waarheidsgetrouw moet worden aangemerkt voor zover hij heeft verklaard dat sprake was van een voornemen tot een ripdeal en van de dreiging met geweld welke als eerste zou zijn uitgegaan van de kant van betrokkene [4] en [1]. Anders dan de rechtbank en de advocaten-generaal gaat het hof dan ook niet uit van het zogenaamde ripdealscenario.

(...)

Namens verdachte heeft de raadsman zich op het standpunt gesteld dat aan verdachte een geslaagd beroep op noodweer toekomt. De raadsman heeft verzocht de overwegingen van de rechtbank op dat punt te bevestigen. Daartoe is aangevoerd dat voldoende duidelijk is wat er is voorgevallen omdat uitgegaan moet worden van het ripdealscenario. Verdachte mocht zich onder die omstandigheden verdedigen tegen de ogenblikkelijke wederrechtelijk aanranding

van verdachte en het slachtoffer door betrokkenen [2], [3], [4] en [1]. Dat verdachte zich die bewuste nacht had bewapend kan hem volgens de raadsman in dat kader niet worden tegengeworpen.

(...)

Het hof is van oordeel dat in dit geval niet aannemelijk is geworden dat, zowel aan de kant van betrokkene [4] en [1] als aan de kant van de verdachte, noch op grond van de bedoeling, noch naar de uiterlijke verschijningsvorm, de bewezen verklaarde gedragingen kunnen worden aangemerkt als ‘verdedigend’. Deze gedragingen moeten – naar de kern bezien – alle als aanvallende gedragingen worden gezien, gericht op confrontatie dan wel deelneming aan één (voortdurend) gevecht.

Het hof leidt uit de – overigens uiteenlopende – verklaringen en ander bewijsmateriaal af dat in de auto kennelijk sprake was van een meningsverschil, dat uitliep op een worsteling in de auto tussen in ieder geval betrokkene [1] en de verdachte. Daarbij waren aan beide kanten vuurwapens binnen handbereik aanwezig en/of tevoorschijn gehaald, terwijl bij die van beide kanten (praktisch) gelijktijdig ingezette worsteling het pistool van betrokkene [1] is afgegaan. Uit de verklaringen en forensische gegevens over het schot heeft het hof – zoals eerder overwogen – afgeleid dat betrokkene [1] in de auto niet gericht op of bewust in de richting van de verdachte en/of het slachtoffer heeft geschoten.

Nadat zij als eersten uit de auto zijn gegaan, hebben betrokkene [4] en het slachtoffer eerst nog kort met elkaar gevochten. Hierbij is niet geschoten. Nadat betrokkene [1] en de verdachte kort daarna eveneens de auto hadden verlaten, zijn zij elk in tegengestelde richting weggerend van de auto. In plaats van de (verdere) confrontatie te vermijden door alleen maar van die plek weg te gaan, zijn allen, behoudens het slachtoffer, vervolgens (praktisch) gelijktijdig in elkaars richting gaan schieten. Nadat betrokkene [4] en het slachtoffer na de worsteling uit elkaar zijn gegaan, is [4] (ook) in de richting van verdachte gaan schieten. Nadat de verdachte en het slachtoffer in elkaars nabijheid waren gekomen hebben betrokkenen [4] en [1] in de richting van beiden geschoten, terwijl de verdachte diverse schoten in de richting van betrokkene [4] en [1] heeft afgevuurd.

Dat de gedragingen aan één van beide kanten op grond van de bedoeling dan wel de uiterlijke verschijningsvorm als ‘verdedigend’ kunnen worden aangemerkt, is daarmee niet aannemelijk geworden, nu het – naar de kern bezien – om aanvallende gedragingen ging die gericht waren op een confrontatie dan wel deelneming aan het (nog voortdurende) gevecht.

De Hoge Raad overweegt dat als door of namens de verdachte een beroep op noodweer is gedaan, de rechter een gemotiveerde beslissing moet geven op dat verweer. Dan zal hij moeten

onderzoeken of aan de voorwaarden voor de aanvaarding van dat verweer is voldaan. In dat verband kan betekenis toekomen aan de inhoud en indringendheid van de door of namens de verdachte aangevoerde argumenten. Onder bijzondere omstandigheden kan, hoewel sprake is van een (dreigende) wederrechtelijke aanranding, een beroep op noodweer niet worden aanvaard, omdat de gedraging van degene die zich op deze exceptie beroept, noch op grond van diens bedoeling, noch op grond van de uiterlijke verschijningsvorm van zijn gedraging kan worden aangemerkt als ‘verdediging’, maar – naar de kern bezien – als aanvallend moet worden gezien. Daarvan kan bijvoorbeeld sprake zijn bij gedragingen die zijn gericht op een confrontatie of deelneming aan een gevecht (Vgl. ECLI:NL:HR:2016:456).

De Hoge Raad overweegt dat het hof bij zijn beoordeling van het beroep van de verdachte op noodweer en de daaraan door hem ten grondslag gelegde omstandigheden in aanmerking heeft genomen dat de verklaringen van de betrokkenen, waaronder de wisselende verklaringen van de verdachte, uiteenlopen. Tegen die achtergrond heeft het hof overwogen dat – anders dan aan het verweer ten grondslag is gelegd – niet aannemelijk is geworden dat de verdachte slachtoffer was van een ripdeal en is het uitgegaan van de volgende omstandigheden.

Toen het slachtoffer, de verdachte, betrokkenen [1] en [4] in de auto zaten, is een meningsverschil ontstaan bij de verkoop van drugs. Daarbij waren van beide kanten vuurwapens binnen handbereik aanwezig en/of werden die tevoorschijn gehaald. Ook is (praktisch) gelijktijdig van beide kanten een worsteling ingezet tussen in ieder geval de koper betrokkene [1] en de verdachte als verkoper. Bij die worsteling is het pistool van [1] afgegaan, waarbij [1] niet heeft gericht of bewust heeft geschoten. Nadat de andere verkoper het slachtoffer en de andere koper betrokkene [4] als eersten uit de auto zijn gegaan en daar kort met elkaar vochten zonder vuurwapengebruik, verlieten ook [1] en de verdachte de auto, waarbij zij elk in tegengestelde richting zijn weggerend van de auto. In plaats van de (verdere) confrontatie te vermijden door alleen maar van die plek weg te gaan, zijn de twee kopers en de verdachte (praktisch) gelijktijdig in elkaars richting gaan schieten.

De Hoge Raad overweegt dat het hof op grond van deze vaststellingen heeft geoordeeld dat de gewelddadige gedragingen van beide kanten bij deze ten behoeve van een drugstransactie afgesproken samenkomst, waarbij beide partijen zich bewapend hadden, niet kunnen worden opgevat als ‘verdediging’. Daarin ligt mede besloten dat het hof de gebeurtenissen heeft opgevat als een samenhangend geheel van elkaar in een escalatie snel opvolgende gedragingen waarbij niet aannemelijk is geworden dat die snel opvolgende gedragingen uitsluitend of in overwegende mate het gevolg waren van het afgaan van het pistool van betrokkene [1]. De Hoge Raad oordeelt dat het hierop voortbouwende oordeel van het hof dat de gedragingen van de verdachte kunnen worden aangemerkt als aanvallend niet getuigt van

een onjuiste rechtsopvatting en niet onbegrijpelijk is.

J.H.J. Verbaan, april 2023

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 18-04-2023

ECLI: ECLI:NL:HR:2023:633

Zaaknummer: 21/04782

Rechters: J. de Hullu, Y. Buruma, J.C.A.M. Claasens, A.E.M. Röttgering en T. Kooijmans

Advocaten: A.A. Franken

Wetsartikelen: 45 Sr en 287 Sr

RECHTSPRAAK

Heeft verdachte de politieagent ‘ter zake van rechtmatige uitoefening van haar bediening’ beledigd?

Heeft verdachte de politieagent ‘ter zake van rechtmatige uitoefening van haar bediening’ beledigd?

Het cassatiemiddel klaagt dat de bewezenverklaring voor zover deze inhoudt dat de verdachte politieambtenaar [aangeefster] ‘ter zake van de rechtmatige uitoefening van haar bediening’ heeft beledigd, ontoereikend is gemotiveerd.

Artikel 267 Sr houdt in dat de in artikel 266 lid 1 Sr – een klachtmisdrijf – op eenvoudige belediging gestelde gevangenisstraf van drie maanden met een derde kan worden verhoogd als de belediging wordt aangedaan aan ‘een ambtenaar gedurende of ter zake van de rechtmatige uitoefening van zijn bediening’. Zo heeft de wetgever tot uitdrukking gebracht dat die strafverhoging uitsluitend in aanmerking komt indien tussen de belediging en de uitoefening van de bediening een temporeel verband bestaat dan wel de belediging met betrekking tot de uitoefening van de bediening is gedaan. De hiervoor bedoelde relatie moet betrekking hebben op de uitoefening van zijn bediening, en dus niet op de enkele hoedanigheid van de ambtenaar. (Vgl. HR 19 september 2017, ECLI:NL:HR:2017:2394.)

Anders dan het hof heeft overwogen, volgt uit de bewijsmiddelen niet dat sprake was van ‘een politie-activiteit, waaraan zijn collega [aangeefster] heeft meegewerkt’. De bewezenverklaring voor zover inhoudende dat de belediging is gedaan ‘ter zake van de rechtmatige uitoefening van haar bediening’, is dus ontoereikend gemotiveerd. Het cassatiemiddel slaagt.

De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof en wijst de zaak terug naar het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, opdat de zaak opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 11-04-2023

ECLI: ECLI:NL:HR:2023:541

Zaaknummer: 21/02741

Rechters: J. de Hullu, J.C.A.M. Claassens en C.N. Dalebout

Advocaten: M. Berndsen

Wetsartikelen: 267 Sr

RECHTSPRAAK

Strijd met onschuldpresumptie?

Strijd met onschuldpresumptie?

Het cassatiemiddel klaagt onder meer dat het oordeel van het hof dat de verdachte, hoewel dat niet als zodanig is ten laste gelegd, zich schuldig zou hebben gemaakt aan schending van de inlichtingenplicht, waarbij mogelijk schuldeisers zijn benadeeld, in strijd is met de onschuldpresumptie.

De klacht keert zich allereerst tegen de overweging van het hof dat ‘uit de genoemde redengevende feiten en omstandigheden volgt dat – hoewel zulks niet als zodanig is tenlastegelegd – het onmiskenbaar de bedoeling is geweest van de medeverdachte [betrokkene 1] en de verdachte om de inkomsten uit het zicht van de curator en het faillissement te houden en dat de verdachte actief daaraan heeft bijgedragen’.

Het hof heeft geoordeeld dat de verdachte wist dat het in de bewezenverklaring genoemde geldbedrag afkomstig was uit misdrijf, waarbij het hof klaarblijkelijk het oog heeft op oplichting door [betrokkene 2], [betrokkene 1] en [medeverdachte]. Aan dit oordeel heeft het hof de volgende vaststellingen ten grondslag gelegd. De verdachte was bekend met de financiële problemen van haar en haar echtgenoot – de medeverdachte [betrokkene 1] – voorafgaand aan de start van het [A]. De verdachte wist immers van het faillissement van haar echtgenoot in privé en van zijn onderneming. De verdachte heeft vervolgens actief meegewerkt om de nadelige gevolgen hiervan te beperken door het buiten de boedel houden van vermogensbestanddelen en het op haar naam zetten van vennootschappen en bankrekeningen. In dit verband heeft het hof overwogen dat uit de door het hof nader aangeduide feiten en omstandigheden volgt dat het onmiskenbaar de bedoeling is geweest van de verdachte en haar echtgenoot om de inkomsten van het [A] uit het zicht van de curator en het faillissement te houden en dat de verdachte actief daaraan heeft bijgedragen. Verder heeft het hof vastgesteld dat de verdachte wist van financiële problemen met het [A], maar dat er niettemin grote bedragen aan dat project werden onttrokken en bij haar en haar ondernemingen terecht kwamen en dat die bedragen door haar en haar echtgenoot werden gebruikt, zonder dat iets van dat geld overbleef voor de investeringen en/of de beleggers.

De overweging van het hof dat het onmiskenbaar de bedoeling is geweest van de medeverdachte [betrokkene 1] en de verdachte om de inkomsten uit het zicht van de curator en het faillissement te houden en dat de verdachte actief daaraan heeft bijgedragen, houdt rechtstreeks verband met de beantwoording van de vraag of het ten laste gelegde feit kan worden bewezen verklaard, in het bijzonder waar het gaat om de vraag over de in de tenlastelegging genoemde wetenschap ter zake van de herkomst van het geldbedrag. Gelet hierop faalt de klacht dat deze overweging van het hof in strijd is met de onschuldpresumptie.

De klacht keert zich in de tweede plaats tegen de overweging van het hof dat de actieve bijdrage van de verdachte aan het uit het zicht van de curator en het faillissement houden van de inkomsten 'in ieder geval een schending [oplevert] van de inlichtingenplicht (art. 105 Faillissementswet (Fw) jo art. 194 van het Wetboek van Strafrecht (Sr)), waarbij mogelijk schuldeisers zijn benadeeld (art. 20 Fw jo art. 341 aanhef en onder 1 (oud) Sr)'.

Deze overweging moet als strijdig met de onschuldpresumptie worden aangemerkt. Het cassatiemiddel klaagt daarover op zichzelf weliswaar terecht, maar dat kan wegens gebrek aan belang niet tot cassatie leiden. In het geheel van de bewijsvoering gaat het immers slechts om een overweging van ondergeschikte betekenis die daarnaast op zichzelf geen redengevende betekenis voor de bewezenverklaring heeft. Ook anderszins is niet gebleken dat de verdachte nadeel heeft ondervonden door de genoemde overweging.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 11-04-2023

ECLI: ECLI:NL:HR:2023:539

Zaaknummer: 21/01893

Rechters: J. de Hullu, J.C.A.M. Claassens en M.J. Borgers

Advocaten: R.J. Baumgardt, P. van Dongen en S. van den Akker

Wetsartikelen: